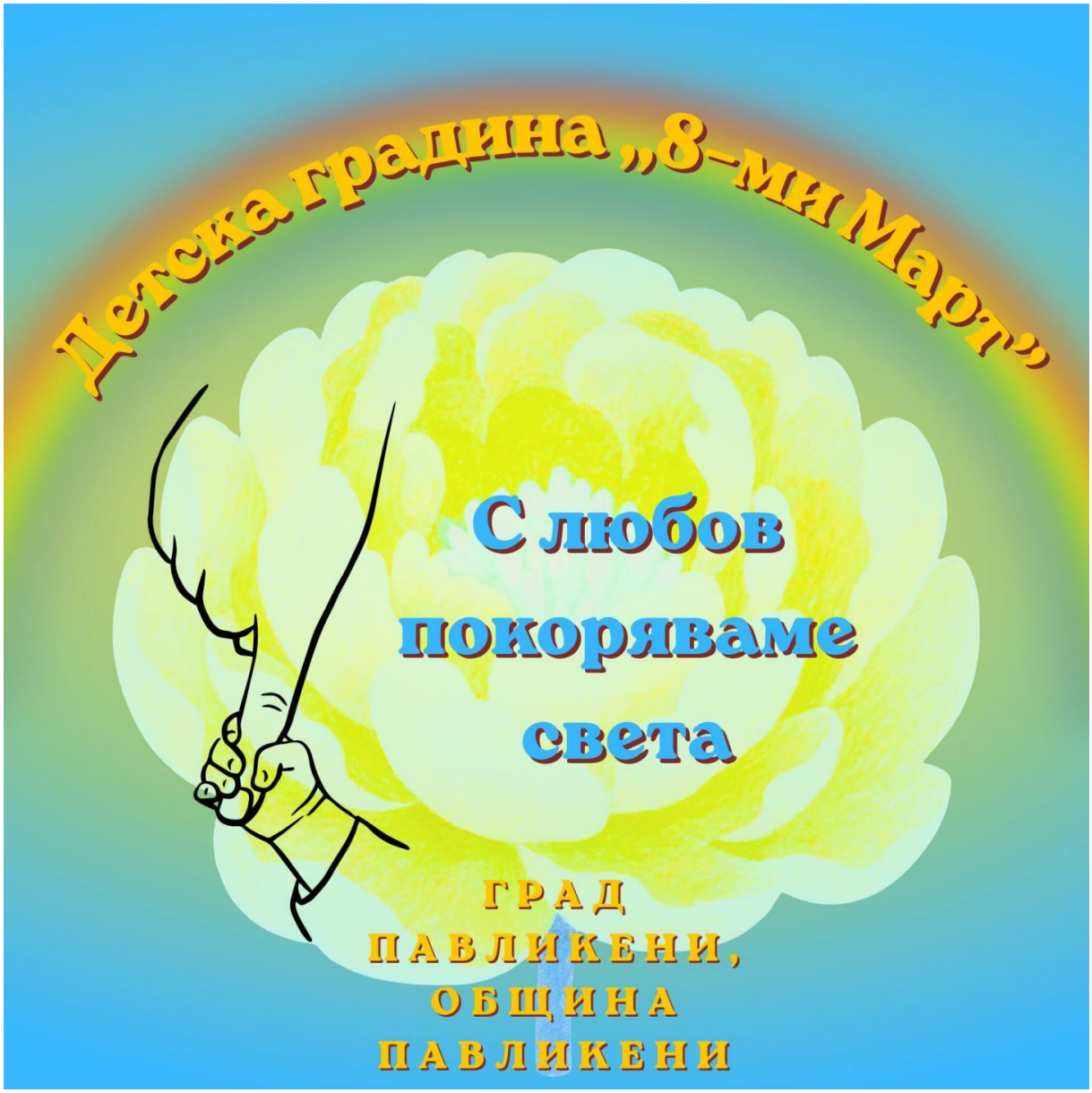

Утвърждавам:
Магдалена Алексиева
Директор ДГ „Осми март"- град Павликени

МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВАТА И ДЕЦАТА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНАТА СРЕДА КЪМ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

/ Настоящият Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейна среда към детска градина е разработен на основание чл. 39 ал. 2 от Наредба 5/03.06.2017г. за предучилищно образование и е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина/ Приет с решение № 1 от ПС на 09.09.2026г.

"Ако ние двамата имаме по една ябълка и си ги разменим, то след размяната пак ще имаме по една ябълка. Но, ако ние двамата имаме по една идея и си ги разменим, то тогава, след размяната, всеки от нас ще има по две идеи. Така ние ставаме по-богати, защото ще имаме повече идеи и ще сме и по-близки един на друг, защото общността на проблематиката ни свързва по-здраво".

Мото: Превръщана на детската градина в център за игри, възможност за развитие личността на детето, общуване с деца и възрастни и хармонично взаимодействие с природата.
Грижа и възпитание в култура и доверие за взаимоотношенията между деца – учители – родители.

Цел: Създаване на благоприятни условия за пълноценното физическо и психическо развитие, емоционалното благополучие и социална адаптация на детето към условията на детската градина, необходими за личностното му развитие.

Среда на педагогическо взаимодействие с родителите:

Има много начини за общуване със семейството и за осигуряване на неговото по-активно участие във възпитанието на детето. Съществуват разнообразни форми, средства,

подходи, стратегии, които отговарят на потребностите на различните семейства, например:

- Времето, когато родителите водят или вземат детето от градината.
- Бележник за съобщения – размяната на съобщения е резултатно средство за осигуряване на непрекъснато общуване.
- Таблата за съобщения са друг начин за размяна на информация.
- Информационните бюлетини също са добър начин за връзка със семейството.
- Консултации – те са с продължителност 30–40 мин., в удобно за родителите време.
- Родителските срещи са утвърдена форма за общуването.
- Открити моменти от живота на детето в детската градина – учебни ситуации, празници и развлечения, „отворени врати" за родителите във всеки удобен за тях момент от режима на детското заведение.
- Отчет – трябва да е написан в позитивен тон, като се акцентира на силните страни, а проблемите да се посочват пряко и обективно.
- Посещение по домовете на семействата от образователния медиатор и учителите по групи.

Изграждане на стабилни партньорства и взаимоотношения на толерантност и разбирателство.

Започването на детска градина води със себе си много силни емоции, както за родителя, така и за детето. За едно дете, навлизането в нова среда, изпълнена с непознати учители и деца, може да предизвика безпокойство. Родителите може да имат смесени емоции дали детето им е готово за тази стъпка.

„Адаптирането е процес, който е свързан с реакциите на трите страни: възрастните в детската градина – педагог и възпитател, семейството и детето. Успешното адаптиране на детето предполага възрастните – двете институции, да се включат активно и да подпомогнат този процес."

Излизането от семейната среда и срещата с новата - заобикалящата, непознатата, социалната среда е част от живота и развитието на детето. Тръгването на детска градина е едно изключително събитие за малкото дете, защото е свързано именно с попадане в нова среда - материална, социална, обществена и природна. Подобни събития са част от живота на всяко дете - първоначално постъпване в детска градина, а по-късно в училище. За безболезнена адаптация към тези промени, изключително важна е предварителната подготовка на детето в семейството. Семейството е основополагащо, първоначалното в живота на детето и там се поставя фундамента на нервно-психическото, физическото, емоционалното здраве на детето, както и началните умения и навици за самообслужване, за поведение, за общуване. Постъпването в детската градина е първия преход от семейната среда към предучилищните институции или т.нар. преход от първичната към вторичната социализация на детето. Плавната адаптация е важна не само за социализацията му, а и за неговото психо-емоционално здраве и когнитивно развитие. Периодът на ранното и предучилищно детство е особено сензитивен и полага основите на социалното и когнитивното развитие за цял живот.

Излизането от семейната среда е срещата с новата – непозната социална среда е част от живота и развитието на детето. Тръгването на детска градина е изключително събитие за него, защото е свързано именно с попадане в нова среда – материална, социална, обществена и природна.

Родителите в най-голяма степен могат да допринесат за бързата и и безболезнена адаптация на детето, когато са убедени в способността на детето успешно да премине през този етап.

Детската градина от своя страна пък е инициативен фактор във взаимодействието с родителите. Семейството става участник в образователния процес.

Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществява чрез най-разнообразни средства: индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, разговори.

Моделът за работа с родителите е структуриран на базата на следните принципи:

- Стимулиране на новаторството в педагогическата практика
- Прозрачност и поверителност

Овладяване и усъвършенстване на диалогичния и интерактивния подход в образователно-възпитателния процес: дете, учител и родител като субекти на взаимодействието.

Цели за реализиране:

Изграждане на взаимна отговорност по посока на адаптацията на децата в новата социално-педагогическа среда.

Ефективно сътрудничество и партньорство, усъвършенстване на практически умения за реализиране на взаимодействието с деца, родители и учители на базата на позитивна комуникация.

Активизиране житейско-възпитателните ориентации на родителската общност и обратна връзка.

Стратегии при взаимодействие с родителите:

Изграждане на позитивна среда и виртуални комуникационни канали за преодоляване на бариерите в общуването с деца и родители.

Обмен на информация и идеи с родителската общност.

Постоянни и ефективни контакти относно общуване, навици, поведение и резултати в детското развитие.

Приобщаване на родителите към дневната организация в групата- взаимодействие и сътрудничество.

Оптимизиране модела на родителско поведение като способност за завръщане в детството, изслушване, разбиране, съпреживяване и прилагане на ефективни методи на възпитание.

Равнища и средства за взаимодействие:

1. Първи срещи, посрещане в детската занималня.
2. Опознаване на групата от страна на родители и новоприети деца.
3. Проучване интересите на семейството- анкетни карти, тестове.
4. Взаимен обмен на информация и идеи- подкрепяща информация: анкети , брошури, постери.
5. Запознаване на родителите и съобразяване с правилата, реда и дейностите в дневния режим на ДГ.

6.Изразяване на благодарност към родителите, участвали в подобряването и обогатяването на материална база

Очаквани резултати:

• За педагога:

Пълноценен възпитателно-образователен процес

Прилагане на формални и неформални стратегии за общуване с деца и родителите.

• За детето:

Лека адаптация и увереност в условията на детската група

Сигурност и емоционален комфорт .

Голяма активност и желание за самоизява

• За родителите:

Компетентност, приложима при семейното възпитание

Способи за ефективно общуване с деца и учители в разнообразни дейности

Доверие и нов поглед върху работата на педагога

Познания за съдържанието на педагогическия процес и ежедневието в детската градина

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейна среда към детска градина е предназначен за родителите, педагогическите и непедагогическите специалисти. Темповете на адаптацията са различни за всяко дете и затова е нужно да сме последователни, да се вложи търпение и разбиране към детето и семейството му.

Препоръки към родителите:

Детската градина може да бъде чудесно място в което детето да взаимодейства с връстниците си и да научи ценни уроци за живота, като например как да споделя, да се редува и да спазва наложените от учителят правила. Това е мястото което подготвя детето за живота извън семейството.

Започването на детска градина води със себе си много силни емоции, както за родителя, така и за детето. За едно дете, навлизането в нова среда, изпълнена с непознати учители и деца, може да предизвика безпокойство. Родителите може да имат смесени емоции дали детето им е готово за тази стъпка.

Подгответе детето за предстоящите промени

Още преди да започне да посещава детската градина е желателно да поговорите с детето за предстоящите промени, които ще настъпят в ежедневието. Разкажете на детето си за игрите и заниманията, които често се провеждат в градината. Ако например у дома детето Ви обича да рисува с цветни моливи, за него вероятно ще бъде утешаващо да открие същите моливи в детската градина.

Предварителното посещение на детската градина преди започването, също може да облекчи навлизането на детето в непознатата територия. Това не е просто възможност да се срещнете с учителката на детето си, но и да попитате за рутинните и общи дейности и постепенно да въведете някой от тях у дома. Идеята е да запознаете детето си с новата среда и да му позволите да се чувства комфортно.

Много често във връзка със започването на детска градина, родителите, които идват на консултация при мен, са не по-малко изплашени и объркани от самите деца.

За да се почувствате самите Вие по-спокойни, можете да организирате среща с учителите и да получите повече информация посредством която да направите прехода по-гладък за детето и себе си. И все пак не бива да акцентирате прекалено върху промяната, защото това може да травмира детето. Малчуганите с лекота четат настроението на родителите си и когато възрастният се чувства виновен или се притеснява от промените, детето най-вероятно ще усети това.

Колкото сте по-спокойни и сигурни, че сте избрали да изпратите детето си в подходящата градина, толкова по-уверено ще бъде и детето Ви.

Първи ден в детската градина

Когато влезете в стаята, представете с усмивка учителя на детето си, след това се оттеглете, за да му позволите да формира връзка с детето Ви. С подкрепата си към учителя ще покажете на детето, че то може да се довери и ще бъде щастливо в детската градина.

Ако детето Ви се вкопчи във Вас или откаже да остане, не се разстройвайте – това може повече да разстрои детето Ви.

Винаги казвайте на детето си „Довиждане“, но щом го направите, трябва да си тръгнете бързо. Никога не се измъквайте без предупреждение. Представете си, че ходите по много тънък лед. Колкото и примамливо да Ви изглежда бързото оставяне на детето без да се сбогувате с него, това може да го накара да се чувства изоставено. В същото време, ако се сбогувате с него твърде дълго това може да засили чувството на детето, че детската градина е лошо място.

Можете да направите сбогуването по-лесно, като въведете последователен и предсказуем ритуал. Някой родители например застават в близост до прозореца на стаята и от там махат за “Довиждане”, преди раздялата други четат кратка и любима за детето книга. Преходните предмети като например: семейна снимка, специална кукла или любимо одеяло – също могат да помогнат на детето да се адаптира. Имайте предвид, че повечето деца бързо се успокояват, след като родителите им напуснат сградата.
В детските градини у нас занятията започват с ежедневен ритуал, като сутрешна гимнастика (когато учителите и децата заедно правят упражнения за раздвижване), след това децата закусват заедно. Малчуганите са склонни да отговорят на този вид предсказуемото, а рутината улеснява прехода от дома към детската градина.

1. Обяснете на детето, че ходенето на градина е също толкова важно, колкото мама и тате да ходят на работа. Живеейки в екип, детето получава нова социална роля и се гордее с това.
2. Важно е да имате доверие в учителите, които ще се грижат за детето. Те отговарят на необходимите изисквания и имат умения да се грижат за малки деца. Бъдете способни да се доверите и да предадете контрола върху детето си в ръцете на друг значим възрастен. Именно на доверието между хората се дължат топлите отношения.
3. Ако родителят се безпокои повече от детето, това ще повлияе негативно върху него. Понякога се налага учителите да успокояват повече родителите, отколкото децата. Необходимо е спокойствие и позитивизъм от страна на родителите.
4. Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо.
5. Колкото по-плах и нерешителен е родителят, толкова по-тревожно ще бъде детето. Не трябва да се тревожите, когато детето плаче. Плачът подпомага нервната система да се разтовари.
6. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.
7. Преди постъпването си в детската градина, детето трябва да има изградена самостоятелност, а също и определена самодисциплина, за да свикне бързо и безпроблемно с установения ред и дневен режим в детското заведение.
8. Необходимо е синхронизиране на правилата в детската градина с тези в къщи относно самообслужване, подреждане на играчките, хранене на маса, поддържане на ред и др.
9. За детето е важно да вижда как всеки си подрежда собствените вещи и че има еднакви последствия за всички, ако не се спазват правилата, както в къщи, така и в детската градина.
10. Не отблъсквайте детето, когато се занимавате с домакински задължения. Въвлечете го в тях. С времето то ще придобие практически умения за прибиране и почистване, нищо че в момента прави повече грешки и Ви създава повече работа.

11. Не пропускайте да похвалите детето си за добре свършената работа и добри постъпки.
12. Бъдете приятел за детето, помагайте му да премине трънливите пътеки на живота.
13. Общувайте непрекъснато! Опитвайте разговорите Ви в никакъв случай да не са нравоучителни, а приятни приятелски диалози.
14. Ако сте му обещали нещо, задължително го изпълнете! Така ще го научите на отговорност и да държи на думите си. Ако не изпълните обещанието си, следващия път методът Ви няма да работи.
15. Уважавайте желанията му и неговите интереси. Отнасяйте се с него като личност.
16. Нека през първите дни от постъпването на детето в детската градина, то да взема със себе си любима играчка или друга вещ от дома, с която се чувства свързано със семейството и чието присъствие го успокоява.
17. Добре е да си създадете модел на раздяла - въздушна целувка, съпроводена с думите „до скоро“, гушкане и целуване, махане с ръка, съпроводено с пожелания и др. Ритуалът ще направи родителя по-уверен и тази увереност ще се предава и на детето.
18. Разкажете на детето как минава целия ден и кога ще дойдете да го вземете.
19. Създайте родителска група за подкрепа между майките, готови да споделят. Когато те обменят помежду си какво от това, което правят, помага на детето им, всяка майка ще научи повече работещи стратегии.
20. Когато го вземете в къщи, внимателно го разпитайте как е било в градината, стараейки се да вникнете в неговите проблеми. За Вас може да изглеждат незначителни, но за него са важни. Нека Ви разкаже своите страхове и тревоги. Детето трябва да усеща непрекъснато, че вие се грижите за него, макар и да не сте там.
21. Използвайте всяка възможност да разговаряте с учителите. Питайте ги не само как е минал денят на детето, но споделете и какво сте правили у дома. Колкото повече неща знаят учителките за детето, толкова по-адекватно ще се грижат за него.
22. Посещавайте родителските срещи. Срещите се правят, за да си поговорите с учителките и с другите родители и да вземате общи решения. Колкото по-открити и ясни са взаимоотношенията между вас, толкова по-спокойни ще са децата. Включвайте се, колкото Ви е възможно в живота на групата и мероприятията на детската градина.
23. Напълно неудачни за използване от възрастните са:

• упреците към детето, поради незавършен процес на адаптиране; наказанията и насилието върху детето, което тъгува, плаче или е агресивно, поради незавършен процес на адаптиране;

• лъжата на възрастните при раздяла. Например „Влез вътре, аз отивам до ... и ще се върна“ и др.

Доверието между възрастните, които се грижат за детето, е здрава основа за неговото възпитание. То се гради крачка по крачка. Не се колебайте да ги направите.

Дневен режим:

Обърнете внимание на режима на детето. След като предварително сте се запознали с дневния режим в избраната от вас детска градина, се постарайте да наложите подобен и у дома. Хранене:

Максимално приближете менюто у дома към това в детската градина. Ако детето е свикнало вкъщи на обяд да яде само едно ядене, то нищо чудно, че в детската градина ще откаже някое от първото, второто или третото. Имайте предвид, че често пъти храненето е една от основните причини, поради която детето не иска да ходи на детска градина. Ако има храни, които детето не консумира, съобщете на персонала и помолете да не бъде насилвано да яде нещо, което принципно не яде. С времето, от само себе си, току-виж точно тази храна му стане любима.

Ако детето е алергично към дадени храни, също е задължително да бъдат уведомени педагозите . Това, което се изключва от менюто на алергичните деца, е задължително да се спазва и в детската градина. Ето защо е разумно и другите родители да знаят, ако има деца в групата, алергични към дадени храни. Това е необходимо в случай, че се носят почерпки по различни поводи. Знаете колко е важно детето да се храни здравословно. Обикновено в детската градина на таблото всяка седмица се сменя листът с написаното меню, което е съобразено с наредбата за здравословно хранене в детските градини. Може и да не останете напълно доволни от това, което се предлага, но не пренебрегвайте и личната си отговорност

Какво обикновено се случва след като вземете детето от детската градина? Често пъти малкото човече е гладно и вие като че ли забравяте за принципите на балансираното хранене. Готови сте да му предложите нездравословни храни, а след това се чудите защо не иска да вечеря. Нека си позволим да ви дадем съвет. Опитайте вместо вафли, чипс, близалки да предложите плод или ядки. А и вероятно ще се съгласите, че по-доброто решение е детето да бъде за кратко време гладно - докато се приберете у дома, а там да

му предложите вечеря с нужните витамини.

Първи дни…

Именно от тях зависи какво ще е по-нататъшното отношение на детето към новото място. Това от своя страна влияе и върху неговото здраве, и върху отношенията му с другите деца. Опитайте се да превърнете началото в нещо като „мини" празници. Защото точно първите дни, така както бързо минават, така и повлияват на следващите срещи с „новото" като нещо радостно или като нещо ужасно. Ако детето плаче и не иска да отива на детска градина, гушнете го, успокойте го, разкажете му колко вълнуващи моменти го очакват. Или се опитайте да „отвлечете" вниманието му с друга интересна тема - защо например не му разкажете как кучетата, охлювите, мравките (това, което срещате по пътя си) също си имат своя детска градина и всяка сутрин бързат за там. Или пък просто се усмихнете и му предложете да стигнете до детската градина, пеейки любими песнички или казвайки си смешки, гатанки, или подскачайки на един крак. :)

Интересните идеи винаги разпалват детското въображение. А вашето спокойствие и ведрост се предават и на детето. Имайте предвид, че е от значение и последователността при ходенето на детска градина. Нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък всеки има задължения - то е на детска градина, мама и татко са на работа. А събота и неделя са дните за семейни забавления. Това ще се случи, ако не се отклонявате от този график. Ако решите, че в сряда детето няма да ходи на детска градина, защото не иска, плаче, моли се да си е вкъщи, вие самите нарушавате графика и затруднявате адаптацията. Освен това малкото съкровище разбира, че има варианти и е способно да ви манипулира. Ето защо в случай, че детето не е болно, не превръщайте „работния" ден в „почивен". Не забравяйте, че правилата не затрудняват, а улесняват живота на детето.

Организация на времето:

Сутрин така организирайте времето, че да е достатъчно за всичко. Да, струва ви се невъзможно, но все пак всичко се свежда до добрата организация. Едно от условията за това е събуждането да бъде навреме. Предвидете минутките за разбуждане, за гушкане, за сутрешен тоалет, обличане, прически. Някои деца имат нужда сутрин от хапване вкъщи, преди закуската в детската градина, особено ако времето от ставането до излизането е повече от половин-един час. В този случай предупредете персонала, че детето закусва вкъщи и е

възможно да не е гладно и да не изяжда закуската си в градината. В заключение - не позволявайте всичко да става на бързи обороти. Това само изнервя обстановката. А никой няма нужда сутрин от суматоха и напрежение. Важно е да тръгнете към детската градина спокойни и усмихнати. Денят се познава от утрото, нали?

Какво да има в детската раница?

Накъде без детската раничка? Заедно с детето изберете най-хубавата/според него/ и сложете в нея всичко необходимо. В детската градина ще ви информират какво трябва да подготвите за детето от къщи. По-малките деца често се цапат или заливат с вода или чай, докато изградят уменията за самообслужване, така че е хубаво да имат поне два комплекта резервни дрехи и достатъчно бельо. Погрижете се дрехите да са лесни за обличане и събличане, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата. Обувките съответно да са лесни за обуване и събуване - на този етап за предпочитане са обувките без връзки.

Навиците на самообслужване :

В детската градина вашето дете ще усвои навиците само да се обслужва, а това изисква време. Имайте търпение и не се сърдете, ако вечерта го намерите облякло някоя дреха с ръбовете навън или с криво закопчани копчета. Вместо упреци по-добре го похвалете, че само се облича. Все пак, ако смятате, че детето ви има нужда от повече внимание и подкрепа в това отношение, не бързайте да повишавате тон, а поговорете спокойно с хората, които се грижат за вашето дете и споделете очакванията си. В повечето детски градини има изискване при постъпването в първа група децата да са без памперс и да могат да ползват тоалетна чиния за своите нужди. Ако детето ви все още не е самостоятелно – не се притеснявайте, някои от децата все още не са усвоили напълно тези умения и няма да е единственото, което сега се разделя с памперса. Обсъдете този въпрос с персонала и помолете за търпение от тяхна страна, както и осигурете достатъчно дрехи и бельо за преобличане. Проявете търпение в къщи и всеки ден насърчавайте детето да ползва тоалетна чиния, при необходимост купете детска седалка и стъпало, за да се чувства малкото дете спокойно и уверено в света на възрастните. Учителите и помощник-възпитателите нямат за задача изцяло да обгрижват децата, а да им помагат да изградят умения за самообслужване!

Как детето да се подготви за постъпването в детската градина?:

- Добре е детето да посети детската градина няколко пъти преди да започне да остава там – това може да не е възможно по хигиенни съображения или поради някакви разпоредби, но може детето и майка му да се разходят около сградата и в двора на градината и ако е възможно то да играе на пързалките и другите съоръжения. Така то опознава средата и ще бъде по- спокойно;

- Добре е детето да се запознае с учителите и помощник-учителите преди да започне да посещава редовно градината. Познанството с деца, с които ще бъде в една група също е полезно и ще помогне при адаптацията му;
- Добре е майката (а защо не и бащата) да имат възможност да посетят детската градина и да разговарят с директора или с екипа, да поставят своите въпроси, да опознаят хората, които ще се грижат за детето. Това успокоява родителите и повишава доверието, което от своя страна е условия и детето също да е спокойно;
- Формиране на позитивна представа за детската градина – детето може да рисува детската градина или да играе на детска градина у дома – как децата учат, как майките ги водят сутрин и се разделят. Такива игри биха помогнали на хората у дома да забележат как детето си представя престоя си в детската градина и раздялата и да бъдат по-подготвени;
- Няколко седмици преди постъпването в градината у дома да се спазва дневният режим на детската градина. Това ще помогне на детето по-лесно да се адаптира към правилата, а в психологичен аспект му дава предвидимост, което успокоява;
- Добре би било екипът на детската градина да се постарае да събере възможно повече предварителна информация за всяко дете, така че да е подготвен с идеи за успокояване, когато това се наложи.

Усещане за нещо познато:

Попитайте дали е разрешено в детската градина да се носят вещи от вкъщи и какви са условията – може ли да се внасят в групата или по-скоро стоят в шкафчето. Ако е позволено, нека детето вземе със себе си любимата играчка или книжка. Това ще му носи спокойствие, усещане за нещо лично и познато. Освен това тази играчка може да му помогне да се запознае с повече деца (вероятно те ще са любопитни как се казва зайчето или колко е бърза количката). Тази играчка може да помогне и на вас да разберете как се е чувствало детето. Тъй като то все още не умее добре да разказва за своите емоции и чувства, го попитайте: „Какво прави днес в градината твоят зайко? Игра ли си, с кого се запозна...”. И внимателно изслушайте отговорите.

Обратно към вкъщи:

Когато се прибирате от детската градина, си създайте ритуал. Например отбийте се на близката площадка или нахранете бездомно животно в парка. Просто направете нещо заедно, което да ви достави удоволствие. Зареждането с положителни емоции е от особено значение. Приятният завършек на деня ще подготви и прекрасното утро на следващия ден. Докосване до вътрешния свят, новите впечатления и преживявания водят до напрежение на нервната система. Ето защо след като се приберете у дома от детската градина, осигурете на детето спокойствие и уют. Опитайте се незабелязано да се докоснете до вътрешния му свят, да разберете как се чувства, какви са страховете и радостите му. Поиграйте и приятелски си поговорете. Попитайте детето какво е закусвало, обядвало, с какви играчки е играло, дали се е запознало с някого. Разкажете му и за своя ден. Избягвайте да го питате дали му е харесало в детската градина и дали утре ще отиде пак – възможно е това да му внуши мисълта, че там може и да е лошо и че е възможно и да не ходи.

Преди лягане започнете да разказвате приказка за момченцето / момиченцето, което съвсем скоро е тръгнало на детска градина. Но не разказвайте цялата приказка наведнъж. Оставете да има и за следващите вечери. На следващия ден, след като разберете как вашето дете е прекарало деня в детската градина, ще продължите приказката за героите, които също така са прекарали чудесно. Чрез приказката се опитвайте и да разрешавате проблемни ситуации. Детето ще знае, че не винаги всичко е идеално, но важното е да можем да намираме решения. Постепенно разказвайте заедно. Така по-лесно ще разберете как то се чувства в новата обстановка. Не забравяйте, че на тази възраст децата трудно споделят преживяванията си. По този начин ще му помогнете и именно в тази насока – да осъзнава собствените си емоции и да се опитва да ги споделя.

<u>Отношенията между родители, учители, деца :</u>

Безспорно ролята на педагозите е от първостепенно значение за адаптацията на детето в детската градина. Учителките са тези, в чието лице малкият човек ще потърси едва ли не нещо като копие на мама. Ето защо е добре да обясните на детето, че докато е в детската градина и вас ви няма там, всичко, което иска да каже на някого, може да каже на госпожата. Ако не иска супа, ако някой го обиди, ако не може да си завърже обувката... Тя ще го изслуша, ще му помогне, ще го защити, ако се налага. Не сте убедени, че е така? А имате ли доказателства за обратното? Ако имате, редно е тогава да поговорите и да изясните вашите очаквания. Но в повечето случаи нещата се свеждат само до ваши догадки, често пъти и погрешни. Сами ще видите колко бързо ще дойде и този момент, когато именно госпожата се оказва подробно запозната с това, което се случва във вашето семейство. Не се учудвайте, ако тя ви попита как сте в новото жилище или бърза ли е новата кола, без вие да сте й казали за това. Е, какво по-хубаво – доверието е спечелено. А докато се постигне желаната хармония в отношенията между родители – учители - деца, е възможно да преминете през различни фази: Детето не харесва госпожата! Разбира се, съществува вариантът първоначално детето да не хареса своята госпожа. Помислете, вие също не одобрявате в еднаква степен колегите си, нали? Така че не изпадайте в паника от заключението: „Не искам тази госпожа. Не ми харесва.” Помислете, дали и вие не сте изразявали подобно мнение в присъствието на детето? В случая обикновено с времето мнението се променя и то в положителна посока. Опитайте се да обясните на детето, че няма как да се случи винаги всеки да се хареса на всекиго, както и че не винаги първите впечатления са най-правилни. Попитайте и какво точно детето не харесва в госпожата, за да „работите” в тази насока. Ако детето сподели с вас, че например госпожата много крещи или все му се кара, че нещо не прави както трябва, не бързайте с упреците в негово присъствие. Нужно е да запазите спокойствие и насаме с госпожата да обсъдите положението. Не се страхувайте да заявите позицията си. Разговаряйте с учителите Не пропускайте, особено в първите месеци, да отделяте време да попитате педагозите как се справя детето с новата обстановка. Ако ви кажат, че в момента, в който е влязло в стаята, сълзите са спрели, не си мислете, че ви лъжат. Доверете се на опита им и не преставайте да питате за всичко, което ви тревожи и вълнува. Всеки проблем, свързан с детето ви, бихте разрешили много по-лесно с тяхна помощ. Все пак те прекарват твърде голяма част от деня с него и все повече и по-добре ще го опознават, но за това е нужна и вашата помощ. Изяснете очакванията! И учителите, и родителите имат своите очаквания. Добре е още в началото да си изясните кой какво

очаква. Така бихте избегнали разочарованията и за двете страни. Не се притеснявайте да изразите изискванията си било то към хигиената, било към обучението. Ако решите, че вашето дете не е научило нито една песничка, а детето на колежката ви вече знае няколко, не бързайте с нападките към учителите. Попитайте госпожата учат ли песнички и стихотворения и кои са те. Обяснете, че бихте искали да
„репетирате“ у дома. Освен това отчитайте и факта, че темповете на усвояване на каквото и да било са различни за различните деца, като това с нищо не прави едните по-добри или по-лоши от другите. И не на последно място - това, че детето ви вече е на детска градина, не би трябвало да означава, че отговорността за неговото възпитание и знания са изцяло грижа на педагозите и помощник-възпитателите. Напротив, първостепенната отговорност си остава и винаги ще бъде ваша, докато педагозите могат да са ваш ценен помощник!

Общуване между връстниците:

В общуването с връстниците детето се учи да изразява себе си, да управлява своите емоции, да установява различни отношения. За ефективното общуване е нужно детето да умее много неща - внимателно да слуша, да изразява своите мисли и чувства, да уважава събеседника си, да се договаря. Всичко това много зависи и от развитието на речта. В детската градина детето попада в колектив и формирането на навиците за общуване се изгражда постепенно с помощта както на възпитателите, така и на родителите. Ако наблюдавате известно време как си играят децата в двора на детската градина, лесно ще разберете кои се очертават като лидери, кои като изпълнители, кои са срамежливи, кои са агресивни, кои се налагат, кои отстъпват... Подобни тенденции, разбира се, не са зададени или установени, те се променят. Все пак децата тепърва се изграждат и социализират.

Те имат нужда от опит и време и в общуването. А родителите можем да им помогнем в това. За целта е важно: да не „лепваме“ етикети нито за своето, нито за чуждите деца; да обсъждаме, а не да осъждаме дадена ситуация или поведение; да разискваме, а не да налагаме мнение. При проява на агресия, разбира се, не оставайте безучастни. Не е нужно да раздавате правосъдие, но е нужно да заявите позиция. И не забравяйте, че личният пример е най-добрият учител. Показвайте на децата си как е редно да се общува, как се изграждат добри отношения между хората. За желанието на детето да ходи на детска градина е от значение и атмосферата в самата група. А това най-вече зависи от уменията и усилията на педагозите да създадат атмосфера на топлина, уют и обич. Ако детето почувства това, много по-бързо ще изчезнат неговите страхове и вълнения. Бъдете сигурни, че това, което вие искате за вашето дете, го искат и учителите. Те не помалко от вас са загрижени децата да свикнат с новостите и да сформират един добър колектив, с който да работят лесно и бързо. Ако детето още от първия ден усети доброжелателните

отношения между родители и педагози, със сигурност ще се справи по-бързо с новата среда.

Какво най-много обича всяко дете? Да играе, разбира се! А това означава и да научава все нови неща, да покорява все нови хоризонти, да опознава все нови светове. В детската градина чрез игрова форма детето придобива знания, които го подготвят за следващия етап - училището. В отделните групи се усвояват различни знания, съобразени с държавните образователни изисквания. Всяка детска градина избира методическите ръководства и учебни помагала, които се предлагат от различните издателства, с помощта на които се обучават децата. Ето на какво най-общо се акцентира в обучението на децата: Аз вече знам и мога !Учи се да се обслужва само - обличане, събличане, хранене.

Развива умения да общува и сътрудничи с околните. Учи стихчета и песнички, като по този начин развива езиковите си умения. Започва да изгражда представите за време, пространство и количество. Учи се да сравнява и групира предмети по вид, цвят, големина. Разпознава конкретни животни, различава основните видове растения (цветя, дървета). В природните картини посочва слънце, луна, звезди и разпознава промените във времето (слънчево, дъждовно). Учи се да разпознава и образува единствено и множествено число на съществителните имена. Развива умения да разказва части от позната приказка и да различава герои, място на действие, случки. Назовава частите на денонощието: сутрин, обед, вечер, нощ. Различава кръг, квадрат, триъгълник. Развива умения да разказва за себе си и своите усещания, преживявания. Знае как да използва предметите според предназначението им. Умее да поддържа най-важните хигиенни норми. Разбира двигателните задачи и правила, разбира и изпълнява инструкции, свързани с двигателна активност. Това е първата предучилищна група.

ПЕРИОД НА ЛЕСНА АДАПТАЦИЯ

- Детето ще има смущенията на съня, но те ще се нормализират в рамките на 7 до 10 дни;
- Апетитът на детето ще намалее, възможно е да отказва да се храни, това ще се промени след около 10 дни;
- Възможно е да сте свидетел на емоционални реакции, промяна в настроенията, отбягване, агресия, депресия и т.н., промени в речта, промяна в дейностите за игра, до 20-30 дни това би трябвало да се нормализира.
- Не е изключена проявата на болестно състояние, нормализирането ще стане за около 2 до 4 седмици.

ПЕРИОД НА СРЕДНА АДАПТАЦИЯ

Всички смущения от периода на лесна адаптация са по-ясно изразени, като нормализиратнето на съня и апетита се възстановяват в рамките на 20 до 40 дни, а емоционално състояние до 30 дни, физическата активност ще се нормализира за 30 до 35 дни.

ПЕРИОД НА ТЕЖКА АДАПТАЦИЯ

Всички смущения от периода на лесна и средна адаптация ще се проявяват в рамките на 2 до 6 месеца. Този тип адаптация се характеризира с рязко намаляване на апетита, понякога има повръщане по време на хранене, внезапно нарушение на съня, детето често избягва контакт с връстниците си. В периода на тежка адаптация, като правило, децата се разболяват през първите 10 дни и продължават да се разболяват отново по време на привикване към групата с деца. Когато има период на много тежка адаптация около половин година или повече, тогава основният въпрос, който тревожи родителите е - дали детето трябва да остане в детската градина. Тук е важно да се консултирате с детски психолог. Практиката показва, че основните причини за тежка адаптация произлизат при липса на режим от семейството или наличието на такъв, който не съвпада с режима в детската градина, а именно - наличие на навици на детето - способност да вземе играчка и да си играе с нея; липса на основни хранителни и хигиенни навици; липса на умения да общуват с непознати.

ПЕРИОДЪТ НА АДАПТАЦИЯ Е ПРЕМИНАЛ, КОГАТО:

- Детето ви е щастливо и се усмихва;
- Бързо заспива след детската градина;
- Емоционално комуникира с другите;
- Разказва за деня си и споделя случки от детската градина.

Ролята на мама и татко:

Родители, вие сте... и учители. Едва ли ви изненадваме с подобно твърдение. Та именно вие цял живот ще преподавате най-ценните уроци на своето дете - ако до вчера сте го учили как да държи лъжичката, то днес например е важно да го научите да поздравява или да се извинява, когато трябва. А за да му бъдете максимално полезни и в учебния материал, който се усвоява в детската градина, отделяйте нужното време. Не разчитайте, че единствено педагозите са отговорни за знанията на вашето дете.

Разгледайте в книжарниците колко интересни книжки,
атласи, енциклопедии има за съответната възраст. Любовта към книгата и четенето се гради най-вече в семейството. Помислете, колко по-полезна би била вечерта, ако вместо пред телевизора седнете цялото семейство в кръг и започнете да четете приказка, като се редувате, а като дойде ред на детето може да му дадете правото да измисли по-нататък историята или пък всеки може да разказва по картинките в книжката. Както всички знаем, книгата е прозорец към света. Помогнете на детето да „проглежда“ все по-надалеч и по-надалеч...

Някои от съвременните родители вероятно ще добавят: „Вече не само книгата, а и модерните технологии са прозорец към света.“ Дали е така и доколко те са вредни или полезни за малкият човек, няма да спорим. Но ще кажем, че определено ползването на таблети или телефони в детската градина не е желателно. Не се сърдете, ако педагозите дори забранят носенето им. От една страна децата едва ли могат да пазят въпросната

техника, от друга – прекаленото посвещаване на играта в таблета отнема от възможността за общуване с другите, което е много по-ценно и свойствено за децата на тази възраст. За тези родители, които одобряват използването на технологиите от ранна детска възраст, препоръчваме това да се случва вкъщи.

Ето и съветите ни как употребата на дигитални устройства да бъде в полза на децата: съвместете ученето и забавлението - можете да се възползвате от множество безплатни образователни приложения за най-малките, които им помагат да учат нови неща по предизвикателен начин; играйте и учете заедно - децата могат да учат много ефективно, ако го правят заедно с възрастен. Това дава възможност да покажете на детето как да използва таблета по най-добрия начин и да говорите за важните правила за онлайн безопасност; поставете граници: определете времето, което детето ще отделя за игри на таблета – ясните правила помагат на децата да развиват самоконтрола си, а и ги предпазват от преумора пред екрана; внасяйте разнообразие, предлагайте алтернативи: настолни игри, спорт, рисуване, танци, които да развиват различни умения – логическо мислене, фина моторика, екипност, постоянство; нека детето бъде достатъчно време навън, да играе, да фантазира, да общува. И не спирайте да се интересувате от неговия свят, интереси, емоции. Да, прекрасно е, когато детето ходи с удоволствие на детска градина, здраво е, няма проблеми с останалите деца. И вие на свой ред сте спокойни на работното си място, сигурни сте, че педагозите се грижат за вашето дете и то е в добри ръце. Но това не би трябвало да изключва вашето внимание и грижа. Не забравяйте, че детето има нужда от общуването с вас, от играта с вас, от вълнуващи преживявания с вас. Така че, всеки ден отделяйте време за пълноценно общуване с него.

<u>В заключение</u> **- Тръгването на детска градина е важен момент, защото често това е първата раздяла на детето с родителите. Той може да протече по-лесно когато имаме по-добро разбиране за детските преживявания и страхове, за тези на родителите и за професионалната роля на екипа на детската градина.**

СЪВЕТИ ЗА ЛЕСНА АДАПТАЦИЯ НА ДЕТЕТО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ВСЯКО НАЧАЛО Е ТРУДНО, А ЗАПОЧВАНЕТО НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА Е ТРУДНОСТ, КАКТО ЗА ДЕТЕТО, ТАКА И ЗА РОДИТЕЛИТЕ. РОДИТЕЛИТЕ ТРЯБВА ДА СЕ ЗАРЕДЯТ С ТЪРПЕНИЕ, ДА ПОЧАКАТ ИЗВЕСТНО ВРЕМЕ И ДА НЕ СЕ СЪРДЯТ НА ДЕТЕТО СИ. ОПИТАЙТЕ СЕ ДА НЕ ПРОЕКТИРАТЕ ТРЕВОГАТА ОТ РАЗДЯЛАТА СИ С ДЕТЕТО ВЪРХУ НЕГО, ТОВА САМО БИ ГО ПРИТЕСНИЛО И ТАКА ТО ЩЕ СЕ ЧУВСТВА ОЩЕ ПО-НЕСИГУРНО В НОВАТА СРЕДА. ПО МНЕНИЕ НА ПСИХОЛОЗИТЕ, АКО <u>ДЕТЕТО ПЛАЧЕ ЗА МАЙКА СИ</u>, КОГАТО ГО ВОДЯТ НА ДЕТСКА ГРАДИНА - ТОВА Е НОРМАЛНО И В ЗАВИСИМОСТ ОТ ТЕМПЕРАМЕНТА НА ДЕТЕТО ОТМИНАВА И ПОСТЕПЕННО ИЗЧЕЗВА. ЗА ДА МИНЕ ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ПО-ЛЕКО, ЗАПОЧНЕТЕ ДА ПРИГОТВЯТЕ ДЕТЕТО ЗА ГРАДИНАТА ОТ ПО-РАНО:

1. ОТ ВРЕМЕ НА ВРЕМЕ ВОДЕТЕ ДЕТЕТО СИ ДО ОГРАДАТА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА ДА МУ ПОКАЖЕТЕ КАК СИ ИГРАЯТ ДЕЦАТА, ДА МУ РАЗКАЖЕТЕ С КАКВО ЩЕ ГО ЗАНИМАВАТ ВЪТРЕ. КОЛКОТО ПОВЕЧЕ ДЕТАЙЛИ МУ ДАВАТЕ ЗА НОВИЯ ЖИВОТ, ТОЛКОВА ПО-ЛЕСНО ЩЕ СЕ АДАПТИРА. ДОБРЕ Е ДА ОТИДЕТЕ ВЕДНЪЖ С ДЕТЕТО СИ СЛЕДОБЕД, ЗА ДА ВИДИ КАК РОДИТЕЛИТЕ ПРИБИРАТ ДЕЧИЦАТА СИ ОТ ГРАДИНАТА.

2. НАЙ-ДОБРИЯТ НАЧИН ДА ОБЯСНИТЕ НА ДЕТЕТО СИ НОВАТА СРЕДА, В КОЯТО ЩЕ ПОПАДНЕ Е ЧРЕЗ РОЛЕВИ ИГРИ – ТЕ МОГАТ ЧУДЕСНО ДА ГО ПОДГОТВЯТ ЗА ГРАДИНАТА. ИЗИГРАЙТЕ ТЕАТЪР ПРЕД ДЕТЕТО СИ С ПОМОЩТА НА КУКЛА ИЛИ ПЛЮШЕНА ИГРАЧКА, КОЯТО ДА ХОДИ НА ДЕТСКА ГРАДИНА, РАЗКАЖЕТЕ МУ СЪЩО И ЗА РЕЖИМА В ГРАДИНАТА: ДЕЦАТА ОТИВАТ, ЗАКУСВАТ, ПОСЛЕ СИ ИГРАЯТ, ПОСЛЕ ОБЯДВАТ, ПОСЛЕ СПЯТ.. НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ ДА ПОВТАРЯТЕ, ЧЕ НА ИГРАЧКАТА Й ХАРЕСВА ДА ХОДИ НА ДЕТСКА ГРАДИНА.

3. ОБЯСНЕТЕ НА ДЕТЕТО СИ, ЧЕ ТО ВЕЧЕ Е ГОЛЯМО И ЧЕ ХОДЕНЕТО НА ГРАДИНА Е СЪЩО ТОЛКОВА ВАЖНО, КОЛКОТО МАМА И ТАТИ ДА ХОДЯТ НА РАБОТА. ПОПАДАЙКИ В КОЛЕКТИВ, ДЕТЕТО ПОЛУЧАВА НОВА СОЦИАЛНА РОЛЯ И Е ДЛЪЖНО ДА СЕ ГОРДЕЕ С ТОВА.

4. ПЪРВИТЕ ДНИ НА „НОВОБРАНЧЕТАТА“ СА НЕКОМФОРТНИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА. НЕКА ДЕТЕТО СИ НОСИ ЛЮБИМАТА СИ ИГРАЧКА ИЛИ ДРУГА ВЕЩ ОТ ДОМА, С КОЯТО СЕ ЧУВСТВА СВЪРЗАНО СЪС СЕМЕЙСТВОТО.

5. ДЕЦАТА МОГАТ ДА СЕ ЧУВСТВАТ ИЗОСТАВЕНИ, КОГАТО МАМА ГИ ОСТАВЯ В ГРАДИНАТА И СИ ТРЪГВА. ТЯ КАЗВА: "АЗ ЩЕ ДОЙДА ДА ТЕ ВЗЕМА В 5 ЧАСА.", НО ДЕТЕТО СИ НЯМА НИКАКВА ПРЕДСТАВА КОГА ЩЕ НАСТЪПИ ТОВА ВРЕМЕ. ЗА ДА СЕ ЧУВСТВА СПОКОЙНО, РАЗКАЖЕТЕ МУ КАК МИНАВА ЦЕЛИЯ ДЕН И КОГА ЩЕ ДОЙДЕТЕ ДА ГО ВЗЕМЕТЕ.

6. НЯКОИ РОДИТЕЛИ ЗА НАГРАДА ЗА ДОБРО ПОВЕДЕНИЕ ОБЕЩАВАТ ДА КУПЯТ ИГРАЧКА ИЛИ НЕЩО ВКУСНО НА ДЕТЕТО СИ. АКО И ВИЕ ИЗПОЛЗВАТЕ ТОЗИ МЕТОД - ВИНАГИ КУПУВАЙТЕ ОБЕЩАНОТО, ЗАЩОТО СЛЕДВАЩИЯ ПЪТ МЕТОДЪТ НЯМА ДА РАБОТИ.

7. КОГАТО ВЗЕМАТЕ ДЕТЕТО В КЪЩИ, ВНИМАТЕЛНО ГО РАЗПИТАЙТЕ КАК Е БИЛО В ГРАДИНАТА, СТАРАЕЙКИ СЕ ДА ВНИКНЕТЕ В НЕГОВИТЕ ПРОБЛЕМИ. ЗА ВАС ТЕ МОГАТ ДА ИЗГЛЕЖДАТ НЕЗНАЧИТЕЛНИ, НО ЗА НЕГО СА ВАЖНИ. НЕКА ВИ РАЗКАЖЕ СВОИТЕ СТРАХОВЕ И ТРЕВОГИ. ДЕТЕТО ТРЯБВА ДА УСЕЩА НЕПРЕКЪСНАТО, ЧЕ ВИЕ СЕ ГРИЖИТЕ ЗА НЕГО, МАКАР И ДА НЕ СТЕ ТАМ.

ДОБРЕ ДОШЛИ В ДЕТСКА ГРАДИНА „ОСМИ МАРТ“
гр. ПАВЛИКЕНИ